
Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Απασχόληση στην Ελληνική Οικονομία

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Απασχόληση στην Ελληνική Οικονομία»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Απασχόληση στην Ελληνική Οικονομία»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι να εφοδιάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες με τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις και τα απαιτούμενα μεθοδολογικά εργαλεία προκειμένου να είναι σε θέση να αξιολογούν τις μεσοπρόθεσμες εκπαιδευτικές ανάγκες στην ελληνική αγορά εργασίας με βάση τη δυναμική της απασχόλησης.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη σύγχρονη προσέγγιση των εκπαιδευτικών προαπαιτούμενων για τη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης, όπου το ανθρώπινο κεφάλαιο αναγνωρίζεται ως κρίσιμος παράγοντας, τόσο στη μεταβολή όσο και στην αναπροσαρμογή των φαινομένων που επιδρούν καταλυτικά στο επίπεδο απασχόλησης και στην ελληνική αγορά εργασίας. Ειδικότερα, θα αναλυθούν οι απαιτήσεις της εγχώριας αγοράς εργασίας σε όρους ανθρώπινου κεφαλαίου και η αντιστοίχιση τους με βάση τις ποσοτικές προβλέψεις για τη διαμόρφωση της απασχόλησης κατά κλάδο και επάγγελμα. Βασική επιδίωξη του προγράμματος είναι η ανάδειξη της σημασίας του ανθρώπινου κεφαλαίου, της συμβολής του στην παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη και της αξιοποίησής του για την παραγωγική αναδιάρθρωση των οικονομιών σε ένα περιβάλλον που μεταβάλλεται συνεχώς, λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων.

Το πρόγραμμα θα λειτουργήσει ως αφορμή ώστε οι συμμετέχοντες/ουσες να διερευνήσουν τα ευρήματα της μεθόδου εισρών/εκρών σχετικά με τη μεσοπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγικής δομής της ελληνικής οικονομίας και την αντιστοίχιση των σχετικών αναγκών ανθρώπινου κεφαλαίου,

ανά κλάδο και επάγγελμα, σε ειδικά εκπαιδευτικά προαπαιτούμενα, αναδεικνύοντας τις απαιτήσεις σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες και εργασιακές δραστηριότητες.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Οικονομικών Σχολών και Τμημάτων Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload,

όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσοτέρων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

- ▶ **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **3 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα - Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Διαρθρωτικές Μεταβολές

Διδακτική Ενότητα 1: Η Συμβολή του Ανθρώπινου Κεφαλαίου στην Αύξηση της Παραγωγικότητας

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα διερευνά την έννοια του ανθρώπινου κεφαλαίου ως έναν από τους κύριους παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Μέσα από μια σύγχρονη προσέγγιση, εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη του θεωρητικού πλαισίου γύρω από το ανθρώπινο κεφάλαιο και αναλύεται ο ρόλος του στη διαμόρφωση βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικών συστημάτων.

Διδακτική Ενότητα 2: Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Παραγωγική Αναδιάρθρωση

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα εξετάζει τη σύνδεση του ανθρώπινου κεφαλαίου με την παραγωγική αναδιάρθρωση και την οικονομική ανάπτυξη μέσα από διαφορετικές θεωρητικές και πρακτικές απόψεις. Ειδικότερα, αναλύεται ο ρόλος του ανθρώπινου κεφαλαίου στις διαρθρωτικές αλλαγές, την αναπτυξιακή διαδικασία και τη διαμόρφωση δεξιοτήτων, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη ανάλυση της συμβολής του στην οικονομική μεγέθυνση και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Διδακτική Ενότητα 3: Επαγγελματικά Χαρακτηριστικά και Αντιστοίχιση με την Αγορά Εργασίας

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα εξετάζει τη σχέση μεταξύ της παραγωγικής διάρθρωσης και των επαγγελματών, εστιάζοντας στη σημασία των πληροφοριών που σχετίζονται με τις θέσεις εργασίας. Επιπλέον, παρουσιάζεται το σύστημα ταξινόμησης επαγγελματών O*NET, το οποίο προσφέρει μια δομημένη και λεπτομερή ανάλυση των απαιτήσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο,

δεξιότητες, γνώσεις, και επαγγελματικά χαρακτηριστικά, μέσα από παραδείγματα και διαγράμματα που αποτυπώνουν τη συσχέτιση μεταξύ επαγγελμάτων και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Διδακτική Ενότητα 4: Η Επίδραση της Τεχνολογίας στα Επαγγελματικά Χαρακτηριστικά και οι Απαιτήσεις σε Ανθρώπινο Κεφάλαιο

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα διερευνά την αλληλεπίδραση μεταξύ τεχνολογικής αλλαγής, παραγωγικής δομής και επαγγελματικών χαρακτηριστικών. Ειδικότερα, αναλύονται οι εξωτερικές και εσωτερικές μεταβολές που επηρεάζουν τις απαιτήσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο, τις επαγγελματικές δεξιότητες και τα χαρακτηριστικά των θέσεων εργασίας. Παρουσιάζονται οι τάσεις της σύγχρονης εποχής, οι δημογραφικές και τεχνολογικές αλλαγές, καθώς και ο ρόλος του offshoring και των αναδυόμενων επαγγελμάτων, με έμφαση στη μέτρηση και κατανόηση των μεταβολών αυτών.

Μάθημα - Διαρθρωτικές Προοπτικές Εξέλιξης της Απασχόλησης στην Ελληνική Αγορά Εργασίας

Διδακτική Ενότητα 1: Διατομεακή Ανάλυση της Επαγγελματικής Απασχόλησης

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αναλύει την τρέχουσα κατάσταση της απασχόλησης στην ελληνική οικονομία και αποτυπώνει τη μεθοδολογία διεξαγωγής προβολών για τη μελλοντική πορεία της απασχόλησης. Ειδικότερα, εξετάζει την κατάσταση στην κλαδική απασχόληση και την απασχόληση ανά επαγγέλματα κατά τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου. Στη συνέχεια, παρουσιάζει μεθοδολογικά και θεωρητικά την προσέγγιση για τον υπολογισμό της μελλοντικής εξέλιξης των βασικών μεγεθών απασχόλησης, η οποία βασίζεται στο μοντέλο εισροών-εκροών.

Διδακτική Ενότητα 2: Εκτίμηση της Μεσοπρόθεσμης Ζήτησης για Επαγγέλματα και Ειδικότητες

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα εξετάζει τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές απασχόλησης στην ελληνική οικονομία, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική των μακροοικονομικών μεταβλητών και την εξέλιξη των επαγγελματικών ειδικοτήτων και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Μέσα από ανάλυση βασικών και αισιόδοξων σεναρίων, παρουσιάζονται οι μεταβολές στην απασχόληση, τα επαγγελματικά μερίδια, και οι ρυθμοί ανάπτυξης σε διαφορετικές επαγγελματικές κατηγορίες και κλάδους. Τέλος, εστιάζει τόσο στην ποσοτική εκτίμηση όσο και στην ποιοτική ανάλυση, παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες για τη διαμόρφωση στρατηγικών πολιτικής και επενδύσεων.

Μάθημα - Οι Σύγχρονες Απαιτήσεις σε Ανθρώπινο Κεφάλαιο στην Ελλάδα

Διδακτική Ενότητα 1: Οι Εκπαιδευτικές Απαιτήσεις στην Ελληνική Αγορά Εργασίας

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αναλύει τη ελληνική και παγκόσμια οικονομία ως προς τις εκπαιδευτικές απαιτήσεις μετά τις δύο τελευταίες οικονομικές κρίσεις (2008, 2020) και τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί. Η ανάλυση αναδεικνύει την αναγκαιότητα επανακατάρτισης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, καθώς και τις πολιτικές επιπτώσεις που ενσωματώνουν προγράμματα κατάρτισης και δια βίου μάθησης για την εξέλιξη των προσόντων του εργατικού δυναμικού.

Διδακτική Ενότητα 2: Η Σημασία της Δια Βίου Μάθησης στην Αναδιάρθρωση των Οικονομιών της Ευρώπης

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα στοχεύει να αναδείξει τη σημασία της δια βίου μάθησης ως έναν κρίσιμο παράγοντα κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Αναλύονται οι επιδράσεις της δια βίου μάθησης σε κοινωνικό και ατομικό επίπεδο, εξετάζεται η εφαρμογή της στην Ευρώπη μέσα από τις απόψεις επίσημων φορέων και πολιτών, ενώ δίνεται έμφαση στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προκύπτουν στη νέα εποχή, με επίκεντρο τις νέες τεχνολογίες, τις αναδυόμενες δεξιότητες, και τη διαδικασία εξειδίκευσης και επανακατάρτισης.

Διδακτική Ενότητα 3: Οι Απαιτήσεις σε Ανθρώπινο Κεφάλαιο στην Ελληνική Αγορά Εργασίας μετά την Οικονομική Κρίση του 2008

Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αναλύει τη σχέση μεταξύ του ανθρώπινου κεφαλαίου, της αγοράς εργασίας και της παραγωγικής δομής στην ελληνική οικονομία, εξετάζοντας τις μεταβολές που αναμένεται να επέλθουν έως το 2027. Παρουσιάζονται οι επιπτώσεις των οικονομικών κρίσεων στη σύγχρονη αγορά εργασίας, οι τάσεις στην απασχόληση, καθώς και οι προβλέψεις για τις απαιτήσεις σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες στο πλαίσιο ενός εξελισσόμενου παραγωγικού μοντέλου. Τέλος, δίνεται έμφαση στη μεθοδολογία ανάλυσης και στις στρατηγικές που απαιτούνται για την προσαρμογή του ανθρώπινου κεφαλαίου στις ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας.